

เรื่อง รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน โรงเรียนบ้านจอก
(ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2547

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน
ปีที่ทำการประเมิน 2547

บทคัดย่อของ

นายจิรภัทร์ พวงจำปา
นายจิรวัดน์ ธนวาที
นายธีร โชติ เจริญศรีเมือง
นายประสพ ขອງสุข
นายพรหมมี พุ่มไม้
นายพิชัย จุลวรรณโณ
พระปลัดชัยวัฒน์ ธรรมบันเทิง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ-วัสดุ ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน
2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้านการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ บทบาทหน้าที่ที่ได้รับ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้นำนักเรียนและผู้ปกครอง ปัญหา-อุปสรรค ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน
3. เพื่อประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินงาน

1. การเลือกประชากร ประชากรที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนบ้านจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ข้าราชการครู จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 6 คน ผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน จำนวน 12 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 52 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นโดยได้ศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในด้านปัจจัยการดำเนินงาน กระบวนการปฏิบัติงาน และผลสำเร็จของการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

ฉบับที่ 2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองและนักเรียนตอบมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงาน และผลสำเร็จของการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

3.2 การพัฒนาเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

- 3.2.2 ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัยพร้อมทั้งปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามที่เหมาะสม
- 3.2.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการประเมิน
- 3.2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและตรวจแก้ภาษา
- 3.2.5 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้ดีขึ้น
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.1 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่คณะผู้ประเมินสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ
- 4.2 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการออกไปสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนข้าราชการครู กรรมการสถานศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2547
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จะนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ
- 5.2 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5.3 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จะวิเคราะห์โดยการแยกแยะความเหมือนหรือความสอดคล้อง และความแตกต่างของเนื้อหาสาระแล้วสรุปสาระสำคัญในเชิงบรรยาย

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ โดยพิจารณาจากความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้ผลดังนี้

ผลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินงานในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.23$; S.D = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพร้อมอยู่ในระดับดี 2 เรื่อง ผ่านเกณฑ์เป็นที่น่าสนใจ คือ โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีงบประมาณในการสนับสนุนด้านสุขภาพเพียงพอ เหมาะสม ($\bar{X} = 3.95, 4.45$; S.D= 0.22, 0.51) มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง 6 เรื่อง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการเพียงพอเหมาะสมกับการดำเนินงาน โรงเรียนมีการวางแผนนโยบายส่งเสริมโครงการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ โครงการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน

ประกอบด้วยตัวแทนครู ตัวแทนนักเรียน และโรงเรียนมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพเพียงพอเหมาะสม บุคลากรเพียงพอเหมาะสมกับการดำเนินงาน และโรงเรียนมีสถานที่เพียงพอและสมกับการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพและชุมชนมีความสามารถในการให้การสนับสนุน ($\bar{X} = 3.00, 3.45, 2.30, 2.70, 3.10, 2.90$; S.D. = 0.45, 0.51, 0.57, 0.57, 0.64, 0.64)

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

2.1 ผลการประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู กรรมการสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้ผลดังนี้

ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$; S.D = 0.41) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการดำเนินการในระดับดี 3 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมสุขภาพให้คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพตามแผนยุทธศาสตร์ทุกขั้นตอน โรงเรียนมีการประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.90, 3.60, 3.30$; S.D = 0.31, 0.50, 0.60) ส่วนอีก 5 เรื่อง โรงเรียนมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษาด้านส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลโครงการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ โครงการส่งเสริมสุขภาพคณะกรรมการ มีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้วยวิธีที่เหมาะสม โรงเรียนดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรค คณะกรรมการได้แก้ไขทันที่ ($\bar{X} = 3.30, 3.45, 3.40, 3.10, 2.90$; S.D. = 0.73, 0.60, 0.50, 0.55, 0.72)

2.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน และผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ได้ผลดังนี้

ผลการประเมินด้านกระบวนการ ประสพผลสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.68$; S.D. = 0.56) ผ่านเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประสพผลสำเร็จอยู่ในระดับดี ทุกข้อ ผ่านเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.77, 3.94, 3.61, 3.90, 3.58, 3.61, 3.52, 3.52$; S.D. = 0.80, 0.68, 0.98, 0.74, 0.72, 0.76, 0.85, 0.99) คือ โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมสุขภาพให้คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพตามแผนยุทธศาสตร์ทุกขั้นตอน โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนมีการนิเทศ

ติดตามประเมินผลโครงการสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ โครงการส่งเสริมสุขภาพคณะกรรมการมีการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคด้วยวิธีที่เหมาะสม โรงเรียนดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรค คณะกรรมการได้แก้ไขทันที

3. ผลการประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

3.1 ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้ผลดังนี้

ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ประสบผล สำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$; S.D = 0.34) ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับดี 3 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ ความ สำเร็จตามแผนปฏิบัติงานที่ตรงตามเป้าหมาย มีการรักษาสุขภาพร่างกายได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X} = 3.80, 3.90, 3.70$; S.D = 0.41, 0.31, 0.57) ประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง 1 เรื่อง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ ให้การสนับสนุน งบประมาณและให้ความร่วมมือกับโครงการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X} = 3.51$; S.D. = 0.75) และการพิจารณา รายข้อ ผลการดำเนินการต้องปรับปรุง 1 เรื่อง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีสถิติการเจ็บป่วยและ อุบัติเหตุลดน้อยลง ($\bar{X} = 2.50$; S.D. = 1.28)

3.2 ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพตาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำนักเรียนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ได้ผลดังนี้

ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียน บ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ประสบผลสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.76$; S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประสบผลสำเร็จอยู่ใน ระดับดี จำนวน 4 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ ($\bar{X} = 3.74, 4.03, 3.97, 3.74$; S.D = 0.93, 0.70, 0.65, 0.77) คือ ความสำเร็จตามแผนปฏิบัติงานที่ตรงตามเป้าหมาย มีการรักษาสุขภาพร่างกายได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ให้การสนับสนุนงบประมาณ และให้ความร่วมมือกับโครงการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ และประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 1 เรื่อง ($\bar{X} = 3.03$; S.D = 1.19) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีสถิติการเจ็บป่วย และอุบัติเหตุลดน้อยลง

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียน บ้านจอก (ประชาสามัคคี) อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ มีข้อสรุปดังนี้

- มากกว่านี้
- 4.1 ความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินงาน
- 4.1.1 ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานให้เพียงพอ
 - 4.1.2 ควรมีการปรับปรุงด้านสภาพแวดล้อม จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ให้เพียงพอ
 - 4.1.3 ควรจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดการส่งเสริมสุขภาพให้พร้อม
- ที่สำนักงาน
- 4.2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน
- 4.2.1 ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบให้มากกว่านี้
 - 4.2.2 ให้โรงเรียนประชุมคณะกรรมการทุกเดือน
 - 4.2.3 ให้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้าใจกิจกรรมให้มากกว่านี้
 - 4.2.4 ควรมีห้องน้ำเพิ่มเติม สถานที่แปร่งฟัน อ่างล้างหน้า เครื่องกรองน้ำ และ
 - 4.2.5 ควรดูแลเด็กให้ทั่วถึงในเรื่องดังต่อไปนี้ เสื้อผ้า ผม การออกกำลังกาย
 - 4.2.6 ควรให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา
 - 4.2.7 การดำเนินการ โครงการส่งเสริมสุขภาพ ควรมีกิจกรรม หรือการปฏิบัติให้ถึง ตัวนักเรียน เช่น การฝึกอบรม สื่อ ใบความรู้ วิทยากรภายนอก การศึกษา นอกสถานที่ เป็นต้น
- 4.3 ด้านผลสำเร็จของการดำเนินงาน
- 4.3.1 ควรดำเนินการจัด โครงการส่งเสริมสุขภาพให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึง
 - 4.3.2 มีการส่งเสริมด้านความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอเพื่อผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และนำไปปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง